

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1579

Vragen van het lid **Bontenbal** (CDA) aan de Minister van Asiel en Migratie over *de meest recente cijfers over de asielinstroom en asielketen* (ingezonden 14 januari 2025).

Antwoord van Minister **Faber – Van de Klashorst** (Asiel en Migratie) (ontvangen 11 maart 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 1353.

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel «Aantal asielaanvragen daalde vorig jaar flink» in Trouw d.d. 6 januari 2025?¹

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Kunt u de meest recente cijfers geven over het jaar 2024 (inclusief december) van de instroom van asielzoekers in Nederland en dat afzetten tegen de afgelopen 10 jaar?

Antwoord 2
In 2024 zijn 32.180 eerste asielaanvragen ingediend. In de tabel vindt u een overzicht van het aantal eerste asielaanvragen per jaar, voor de periode 2014 tot en met 2024.

Jaar	Aantal eerste asielaanvragen (IND)
2014	21.810
2015	43.090
2016	18.170
2017	14.720
2018	20.350
2019	22.530
2020	13.670
2021	24.690
2022	35.540

¹ Trouw, 6 januari 2025, «Aantal asielaanvragen daalde vorig jaar flink», <https://www.trouw.nl/binnenland/aantal-asielaanvragen-daalde-vorig-jaar-flink~b30d2fd9>

Jaar	Aantal eerste asielaanvragen (IND)
2023	38.380
2024	32.180

Vraag 3 en 4

Kunt u deze cijfers ook afzetten tegen de ontwikkeling van de instroomcijfers in andere landen om ons heen?

Kunt u een overzicht geven van de instroomcijfers in de Europese Unie (EU)?

Antwoord 3 en 4

In onderstaande tabel treft u een overzicht van het aantal ingediende eerste asielaanvragen in de EU-27, Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Denemarken, Oostenrijk en Zweden, in de periode 2014 tot en met 2024.

Jaar	EU-27	NED	BEL	DUI	FRA	DEN	OOS	ZWE
2014	530.970	21.780	14.130	173.070	58.845	14.565	25.700	75.090
2015	1.217.185	43.035	39.065	441.900	70.570	20.855	85.520	156.195
2016	1.167.075	19.285	14.290	722.365	76.790	6.070	39.905	22.385
2017	620.465	16.090	14.055	198.310	91.965	3.140	22.470	22.225
2018	564.905	20.465	18.160	161.930	126.580	3.495	11.610	18.685
2019	629.230	22.540	23.140	142.510	138.290	2.645	11.010	20.805
2020	415.475	13.720	12.930	102.580	81.735	1.435	13.415	11.800
2021	536.270	24.755	19.605	148.235	103.810	2.015	37.830	9.055
2022	874.035	35.530	32.140	217.775	137.605	4.505	109.800	13.210
2023	1.049.950	38.370	29.305	329.120	145.210	2.380	56.160	8.960
2024	n.n.b.	31.925	33.050	229.695	132.825	n.n.b.	21.810	6.560

Vraag 5

Klopt het dat de dalende instroomcijfers in Nederland een gevolg zijn van de daling van de instroom in de gehele EU en dat daarom een lagere instroom in Nederland verklaard kan worden uit de dalende instroomcijfers van de EU?

Antwoord 5

De daling van het aantal asielaanvragen in Nederland kan zeker samenhangen met de daling van het aantal asielaanvragen in Europa. Hierbij wordt aangetekend dat ongeveer een derde van de eerste asielaanvragen in Nederland wordt gedaan door Syrische vreemdelingen, waardoor specifieke ontwikkelingen voor die groep sterker in Nederland doorwerken dan in de EU+ als geheel.

Vraag 6

Klopt het dat Nederland in 2024 iets populairder lijkt als asielbestemming dan andere Europese landen, zoals Trouw schrijft?

Antwoord 6

Het aantal asielaanvragen in Nederland per hoofd van de bevolking ligt nog altijd onder het EU+ gemiddelde. Dat neemt niet weg dat verschillende Europese landen worden doorkruist voordat de asielzoeker Nederland bereikt. De inzet van het kabinet is erop gericht om met een breed pakket aan maatregelen het asielstelsel te hervormen en de instroom te beperken.

Vraag 7

Kunt u een overzicht geven van de doorlooptijden bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van de verschillende stromen zoals deze zich de afgelopen maanden hebben ontwikkeld (in de periode vanaf 2020)?

Antwoord 7

Om goed een weergave te geven van hoe de doorlooptijden bij de IND zich de afgelopen periode hebben ontwikkeld is in onderstaande tabellen voor de asielsporen spoor 1 (Dublinprocedure), spoor 2 (veilig land van herkomst of internationale bescherming), eerste aanvragen spoor 4 (waaronder o.a. algemene asielpprocedure (AA) en verlengde asielpprocedure (VA)) en nareisaken een overzicht gemaakt van de gemiddelde doorlooptijd van 2020

tot en met 2024. In de tweede tabel is de gemiddelde doorlooptijd van de tweede helft van 2024 opgenomen voor bovengenoemde asielsporen. In spoor 2 worden naast aanvragen van personen uit een veilig land van herkomst ook aanvragen van een vreemdeling die reeds elders in de EU bescherming heeft behandeld. Met name de laatste categorie heeft soms een beduidend langere doorlooptijd, omdat vaak onderzoek moet worden uitgezet bij andere EU-landen. Gelet op het geringe aantal zaken in spoor 2, hebben deze zaken een groot effect op de gemiddelde doorlooptijd. Asielaanvragen van spoor 2 worden op de locaties Ter Apel en Budel echter zo snel mogelijk behandeld en beslist waardoor de doorlooptijd van deze groep aanzienlijk korter is dan 14 weken.

Tabel 1: Gemiddelde doorlooptijd asielaanvragen per spoor in weken, 2020–2023 (Bron: Metis)

	2020	2021	2022	2023	2024
Asiel – spoor 1	14	14	26	23	18
Asiel – spoor 2	7	7	10	12	14
Asiel – spoor 4	47	48	32	50	61
MVV nareis	34	30	34	47	70

Tabel 2: Gemiddelde doorlooptijd asielaanvragen per spoor in weken, juli 2024–december 2024 (bron: Metis)

	Jul-24	Aug-24	Sep-24	Okt-24	Nov-24	Dec-24
Asiel – spoor 1	20	22	19	20	19	17
Asiel – spoor 2	11	19	11	12	8	9
Asiel – spoor 4	59	66	62	64	63	64
MVV nareis	76	74	71	72	72	70

Vraag 8

Klopt het dat de doorlooptijd voor de algemene asielprocedure is opgelopen naar 68 weken (eerste en tweede verhoor)?² Klopt het dat in eerdere updates (in te zien via <https://web.archive.org>) van deze pagina de volgende doorlooptijden werden vermeld:

Datum van update website IND

Aantal weken wachten voor het twee gesprek (nader gehoor) in algemene asielprocedure

30 december 2024	68 weken
15 augustus 2024	67 weken
14 mei 2024	67 weken
8 juni 2023	54 weken
12 januari 2023	36 weken?

Antwoord 8

De doorlooptijd omvat de periode van start aanvraag totdat hierop is beslist.

Op IND.nl wordt richting de aanvrager gecommuniceerd over de verwachte tijd van start aanvraag tot het genoemde gehoor. De wachttijd tot en met het tweede gehoor is opgelopen naar 67 weken.

Het aantal weken wachten voor het nader gehoor in de algemene asielprocedure herken ik, met de kanttekening dat volgens de gegevens van de IND de huidige wachttijd 67 weken is en op 14 juli 2024 de wachttijd 67 weken was.

Vraag 9

Bent u bereid de doorlooptijden voor de Tweede Kamer overzichtelijk te presenteren, zoals eerder gebeurde (zie o.a. <https://web.archive.org/web/20230402053212/https://ind.nl/nl/na-uw-aanvraag/doorlooptijden-asielaanvraag/>)?

² Website IND, «Asiel: laatste ontwikkelingen», 9 januari 2025, <https://ind.nl/nl/asiel-laatste-ontwikkelingen>

Antwoord 9

Het deel van de website waar u naar refereert is voor de aanvragers. Om beter inzicht te geven hoe lang de aanvrager moet wachten is dit gecorrigeerd naar de wachttijden. Zoals u is toegezegd publiceert de IND de doorlooptijden sinds het najaar 2024 samen met de tertaalcijfers op eigen website.

Vraag 10

Hoe gaat u ervoor zorgen dat de doorlooptijden bij de IND de komende tijd wél verbeteren?

Antwoord 10

Zoals bij u bekend kampt de IND al jaren met oplopende voorraden bij asiel- en nareisaanvragen. Dit komt omdat de instroom hoger is dan wat de IND aan kan. Onbeperkt in omvang groeien om voorraden terug te dringen en binnen de beslistermijnen te beslissen is onhoudbaar en biedt geen soelaas. De IND werkt daarom al een geruime tijd hard om in te lopen op de voorraad en zal dit de komende jaren ook blijven doen. Hiervoor heeft de IND een meerjarenaanpak wat ook de komende jaren zal leiden tot een productiviteitsstijging. Dat gebeurt langs drie lijnen, te weten 1. vermindering complexiteit; 2. slimmer werken; en 3. beperkt meer personeel aantrekken.

Vraag 11

Klopt het dat het terugsturen naar het land van herkomst van afgewezen asielzoekers het afgelopen jaar en de afgelopen maanden niet substantieel is verbeterd, gekeken naar de cijfers «ketenbreed vertrek» in de laatste rapportage van het ministerie «Kerncijfers asiel en migratie november 2024», pagina 6?³ Hoe gaat u ervoor zorgen dat deze cijfers de komende maanden wel verbeteren?

Antwoord 11

Vreemdelingen die niet in Nederland mogen zijn, moeten Nederland verlaten. Waar het kan gebeurt dit vrijwillig, waar nodig gedwongen. Het vertrek van afgewezen asielzoekers vindt plaats door tussenkomst van DTenV. Er zijn in 2024 5.990 vreemdelingen aantoonbaar vertrokken uit de caseload van DTenV. Dat is 4% hoger dan in 2023. Ook vond in 2024 vaker vertrek plaats naar het land van herkomst dan in 2023. Dat neemt niet weg dat het kabinet serieus werk maakt van het verhogen van het vertrekcijfer. Zo wordt met behulp van brede partnerschappen continu gewerkt aan het verbeteren van de terugkeersamenwerking met derde landen. Landen die onvoldoende meewerken kunnen bijvoorbeeld te maken krijgen met beperkende maatregelen op het gebied van het verkrijgen van visa. Daarnaast wordt in Europa -mede op aandringen van Nederland- gewerkt aan de herziening van de Terugkeerrichtlijn om zo de terugkeerprocedure efficiënter en effectiever te maken. Nationaal werkt het kabinet hard aan het ondersteunen van vreemdelingen die vrijwillig wensen te vertrekken en -wanneer de overheid gedwongen vertrek ter hand moet nemen- het uitbreiden van de capaciteit van vreemdelingenbewaring.

Vraag 12

Klopt het dat in het overzicht van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) op diens website over het aantal bewoners in hun opvanglocaties vermeld wordt dat het aantal asielzoekers gegroeid is van ca. 47.000 in december 2023 naar ca. 53.000 in december 2024? Klopt het dat het aantal statushouders in opvanglocaties van het COA gegroeid is naar meer dan 19.400 in december 2024 en deze groep dus inmiddels 27% van de bedden bij het COA bezet houdt, terwijl deze statushouders daar niet thuis horen, maar in gemeenten moeten worden ondergebracht?⁴

Antwoord 12

De genoemde aantallen worden door mij herkend.

³ Rijksoverheid, Kerncijfers Asiel en Migratie, www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2025/01/07/kerncijfers-asiel-en-migratie-november-2024

⁴ Website COA, «Capaciteit en bezetting», <https://www.coa.nl/nl/lijst/capaciteit-en-bezetting>

Vraag 13

Klopt het dat als alle statushouders die nu door het COA worden gehuisvest, in gemeenten zouden zijn ondergebracht, het COA niet meer op zoek zou hoeven gaan naar nieuwe opvanglocaties in gemeenten?

Antwoord 13

Op dit moment is de bezetting bij het COA bijna 100%. Er verblijven 72.658 personen, waarvan 18.880 statushouders in de opvang (coa website). Als alle statushouders uit de opvang zouden zijn, geeft dit ruimte, maar het betekent niet dat COA kan stoppen met zoeken naar (nieuwe) opvanglocaties. Twee derde van de COA locaties bestaat uit tijdelijke noodopvang. Idealiter komen hiervoor reguliere opvangplekken in de plaats tegen lagere kosten.

Vraag 14

Kunt u aangeven wat het effect is geweest van de val van het regime van Assad voor de instroomcijfers van Syriërs naar Nederland, aangezien een derde van de asielzoekers in november uit Syrië kwam en het regime begin december ten val kwam en dat zichtbaar zou moeten zijn in de instroomcijfers voor december? Is het lage weekcijfer van 500 voor de asielinstroom in week 52 en het cijfer van 600 in de eerste week van 2025 daarvoor een eerste indicatie?⁵

Antwoord 14

In de tabel hieronder staan de eerste asielaanvragen van Syriërs over de periode van januari 2014 tot en met februari 2025. Het is nog te vroeg om uitspraken te doen over het effect van de val van het regime van Assad op de Syrische asielinstroom in Nederland.

Aantal 1e aanvragen	2024												2025	
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb
Syrië	1.180	800	920	1.040	970	710	1.000	1.110	1.190	1.150	730	720	400	340

Vraag 15

Hoe gaat u ervoor zorgen dat de kansen die een lagere instroom van asielzoekers biedt om de asielketen op orde te brengen, ook zullen worden benut? Hoe gaat u ervoor zorgen dat de doorlooptijden van aanvragen van asielzoekers substantieel worden versneld, statushouders sneller uit COA-locaties vertrekken en meer uitgewezen asielzoekers worden teruggestuurd naar het land van herkomst?

Antwoord 15

De voornemens van dit kabinet op het terrein van asielmigratie zijn stevig en de wetsvoorstellen zijn daar een uitdrukking van. Dat laat onverlet dat ik op dit moment de adviezen van de Raad van State bestudeer. Daartoe wordt zo spoedig mogelijk het nader rapport opgesteld, gericht op bespreking daarvan in de Ministerraad op korte termijn.

Na bespreking hiervan in het kabinet zal het nader rapport zo spoedig mogelijk met de wetsvoorstellen aan uw Kamer worden aangeboden.

⁵ Rijksoverheid, «De asielinstroom van week 52 bedroeg ongeveer 500», <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/nieuws/2024/12/31/de-asielinstroom-van-week-52-bedroeg-ongeveer-500> en Rijksoverheid, «De asielinstroom van week 1 bedroeg ongeveer 600», <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/nieuws/2025/01/06/de-asielinstroom-van-week-1-bedroeg-ongeveer-600>